

KOMPRESSION SPORT BUYUMLARINI ISHLAB CHIQRISH CHIQRISH JARAYONI

A.B.Kasimova

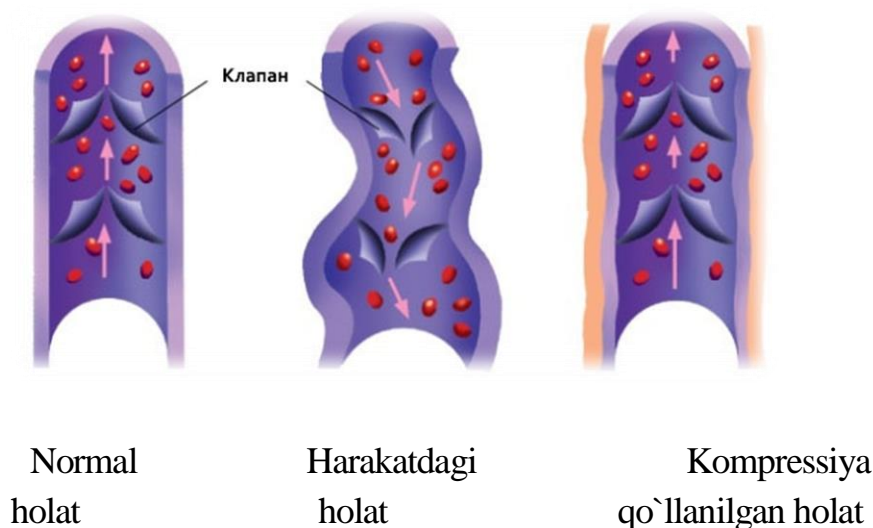
Toshkent To'qimachilik va yengil sanoat instituti

t.f.f.d.PhD., professor

Shavkatova Ozoda Ibroxim qizi

2 kurs magistri

Kompressiya nima? Keng ma'noda siqish - bu siqish natijasida silindrda oxirida hosil bo'ladigan bosim miqdoridir. Kompression kiyimi, nomidan ko'rinib turibdiki, tanaga juda yopishgan siluetli va mushaklarga bosim o'tkazuvchi, ularning sovishiga yo'l qo'ymaydi va yaxshi qon aylanishini ta'minlaydi. Bundan tashqari, maxsus ishlab chiqilgan siqish gradienti tufayli kuchli bosim oshqozon yoki diafragmaga emas, balki kerakli mushak guruhlariga aniq qo'llaniladi. Qon aylanishi yaxshilanadi, ya'ni mushaklar ko'proq kislorod bilan ta'minlanadi. Bundan tashqari, tomirlar orqali qonning pompalanishi tufayli varikoz tomirlari ehtimoli kamayadi (1-rasmda) [4].

1-rasm. Qon aylanish sistemasining sxemasi

Yuqoridagi rasmda ko'rinib turibdiki, inson normal tinch turgan, yotgan holda qon odam tanasida bir me'yorda harakatlanadi. Inson harakatga tushganida, sport bilan shug'ullanganida tomirlardagi qon betartib harakatga tushadi. Natijada odam o'zida charchash va ko'p ehtimollar bilan oyoqlarda varikoz tomirlar paydo bo'ladi. Kompression kiyim qo'llanilganda inson tomirlardagi qon bosim natijasida qon

betartib harakati cheklanadi. Natijada odamdagi charchoq kamayadi va ish unumi oshadi.

Bugungi kunda ko‘plab professional sportchilar qo‘lidagi mahkamlagich, shortik, leginsi, yugurishda ishlatiladigan maxsus paypoqqacha bo‘lgan turli xil kompression kiyimlardan foydalanadilar. Biroq, 1980-yillarda rangli spandeks to‘lqini sport zallarini egallaganligi sababli, kompression kiyimlari juda ko‘p o‘zgarishlarga duch keldi.

Avvaliga uning afzalliklariga namlikni yutish, terlashni tartibga solish, ishqalanish va choklarning botmaslik darajasini kamaytirish, shuningdek, qo‘llab-quvvatlashni e‘tibor qaratildi. Zamonaviy kompression kiyimlari, aksincha, qon aylanishini oshirish va mushaklarning tebranishini barqarorlashtirish uchun, qo‘l va oyoqlarni etarlicha qattiq siqish uchun mo‘ljallangan. Bu esa sportchilar uchun kuch va chidamlilikni oshirish va mashg‘ulotlardan tezroq tiklanish haqida yanada dadil da‘volarga olib keladi.

Ushbu yangi turdagi sport kiyimlari o‘nlab yillar davomida qon quyqalari va qon aylanishining buzilishini davolash uchun ishlatilgan tibbiy kompression paypoqlaridan kelib chiqqan.

Sportchilar uchun kompression kiyimining shubhasiz afzalliklaridan biri bu kechiktirilgan mushak og‘rig‘i sindromidan tezroq tiklanishdir (biz g‘ayrioddiy mashqlar bilan intensiv mashg‘ulotlardan so‘ng paydo bo‘ladigan og‘riq haqida gapiramiz)[5].

Dunyoda yuzlab sport kiyimlari brendlari mavjud, ammo ulardan faqat bir nechtasi afsonaviy maqomga erisha olgan.

Bizning ro‘yxatimizda qayd etilgan brendlar o‘nlab yillar davomida talabni saqlab qolishga muvaffaq bo‘ldi. Ular yuqori sifatli mahsulotlar, doimiy innovatsiyalar, muvaffaqiyatli mashhur reklama kompaniyalari va butun dunyo bo‘ylab sodiq muxlislar armiyasi bilan munosabatlarni saqlab qolish qobiliyati orqali o‘z pozitsiyalarini o‘rnatdilar.

Sport kiyimlari sanoatining gigantlari orasida ham ajralib turadigan brend. Nike kompaniyasining "Just do it" shiori hamma uchun tanish, sodda, ammo ifodali, u deyarli butun bir avlodning shoriga aylana oldi. Nike bozorda barcha sport turlari uchun juda ko‘p sport kiyimlari va aksessuarlariga ega, ammo sport poyabzali brendning eng mashhur mahsulotlari bo‘lib kelgan va shunday bo‘lib qoladi.

Ammo nafaqat yuqori sifat kompaniya 1964 yilda tashkil etilganidan beri sodiq muxlislarni jalb qildi va jalb qilishda davom etmoqda. Nike, shuningdek, o‘zini moda brendi sifatida ko‘rsatishga muvaffaq bo‘ldi, yoshlar madaniyatining bir qismiga

aylandi, musiqa industriyasidan va ayniqsa reklamada xip-xopdan faol foydalandi. 2022 yil holatiga ko'ra, kompaniyaning sof daromadi 4,5 milliard AQSh dollarini tashkil etdi.

Adidas Germaniyaning kichik shaharchasidagi oilaviy biznesdan sof daromadi 0,72 milliard yevro (2015 yil holatiga ko'ra) bilan dunyodagi eng yirik sport kiyimlari ishlab chiqaruvchilardan biriga aylanish yo'li oson bo'lmagan. Va faqat professional sport uchun, shuningdek, moda va uslubni biluvchilar uchun yangi echimlarni yaratishga doimiy intilish kompaniyaga uni muvaffaqiyatli yengishga imkon berdi.

Adidas bugungi kunda kriket, basketbol, golf, tennis, gimnastika, skeytbording, yugurish va boshqa ko'plab sport turlari uchun kiyim-kechak, poyabzal va aksessuarlarga ixtisoslashgan brend va, albatta, jahon darajasidagi futbol janglarining ajralmas qismidir. Shu bilan birga, Adidas brendi va uchta kanonik chiziqlar bilan sport leggingslari, kurtkalar, futbolkalar, kozoklar, krossovkalar va boshqa ko'p narsalar sport uslubining cho'qqisi hisoblanadi [2].

Kompaniya **Puma** brendi ostida sport anjomlari ishlab chiqariladi, AQSh, Fransiya, Shvetsariya, Ispaniya va Gonkongda o'z korxonalariga ega. Germaniyada ishlab chiqarilgan mahsulotlari 1/3 qismi eksport qilinadi. Ularning kompression kiyim to'plamlari turli xildir – futbolkalar, shimlar, leggins, tizzadan yuqori shortilar. Har bir turi sportning bir yo'nalishiga mos keladi [3].

SKINS kompaniyasi kompression kiyim ishlab chiqarishning yoshlari desa bo'ladi. To'g'ri, tibbiy maqsadlarda kompressiyadan foydalanish deyarli bir asrdan beri mavjud. Ammo 90-yillarda aynan SKINS ixtirochisi nafaqat tibbiy kompressiya tamoyillarini, balki sport kontekstida qo'llash haqida o'ylagan va maqsad sari harakat qila boshlagan.

2002 yilda SKINS dunyodagi birinchi kompression sport kiyimlarini bozorga chiqardi. Ko'p yillar davomida professional sportchilar va havaskorlar sport kiyimlarida kompressiya afzalliklaridan bahramand bo'lishmoqda [3].

1895 yilda tashkil etilgan va 1958 yilda o'z kompaniyasi sifatida tashkil etilgan **Reebok** yengil atletika bo'yicha jahon yetakchisi hisoblanadi. Afrika antilopasidan ilhomlangan nom bilan Reebok sifat, ilg'or tadqiqotlar va sportga bo'lgan haqiqiy ishtiyoq bilan sinonimdir. Reebok ayollar kiyimlari dinamik, qulay va ko'p qirrali. Reebok ning har bir yangi kolleksiyasi shahar uslubidagi kostyumlar, ustki kiyimlar va nafas oluvchi leggingslardan tortib, amaliylik va sport innovatsiyalarining aralashmasidir [3].

Avstraliyaning **2XU** brendi sport kiyimlari innovatsion materiallar va texnologiyalarni afzal ko'rgan va ularni o'z hayoti va sportida muvaffaqiyatli qo'llaydigan sport ishqibozlari va professional sportchilar uchun mo'ljallangan kompaniya. Sport bilan bir qatorda, 2XU dan kundalik hayotda ham foydalanish mumkin, ayniqsa, tik turib yoki o'tirgan holda ko'p vaqt sarflaydiganlar insonlar.[3]

Sport uchun mo'ljallangan kompression kiyimlar assortimentini ishlab chiqaruvchi brendlar.

1-jadval

<p>1</p>	<p>Nike brendinig sport kiyimlari</p>	 <p>Kompression paypoq (futbol)</p>	 <p>Kompression qo'lvoq (beyzbol)</p>	 <p>Kompression nakallennik (basketbol)</p>
		 <p>Kompression futbolka</p>	 <p>Kompression leginsi (mashq uchun rashgart)</p>	 <p>Kompression kalta legins (beyzbol)</p>
<p>2</p>	<p>Adidas brendinig sport kiyimlari</p>	 <p>Kompression paypoq (futbol)</p>	 <p>Kompression qo'lvoq (beyzbol)</p>	 <p>Kompression nakallennik (basketbol)</p>

		 <p>Kompression futbolka</p>	 <p>Kompression leginsi (mashq uchun rashgart)</p>	 <p>Kompression shorti (beyzbol)</p>
3	Puma brendinig sport kiyimlari	 <p>Kompression futbolka</p>	 <p>Kompression shorti</p>	 <p>Kompression leginsi (mashq uchun rashgart)</p>
				
4	2XU brendinig sport kiyimlari	 <p>Kompression paypoq (futbol)</p>	 <p>Kompression to`pig`i ochiq paypoq (yugurush)</p>	 <p>Oyoqga mo`ljallangan (yugurish)</p>

		 <p>Kompression futbolka</p>	 <p>Kompression kalta legins (beyzbol)</p>	 <p>Kompression qo'lvoq (beyzbol)</p>
5	Reebok brendinig sport kiyimlar	 <p>Kompression futbolka</p>	 <p>Kompression leginsi (mashq uchun rashgart)</p>	 <p>Kompression shorti</p>
				<p>Mashq uchun mo'ljallangan kompression to'plam</p>
6	Skins brendinig sport kiyimlar	 <p>Kompression paypoq (futbol)</p>	 <p>Kompression qo'lvoq (beyzbol)</p>	 <p>Kompression kalta shorti (beyzbol)</p>

		 <p>Kompression futbolka,rajgart, to'pqsiz paypoq (mashq uchun mo`ljallangan to'plam)</p>
--	--	--

Yuqoridagi jadvaldan ko‘rinib turibdiki, hozirgi zamonamizda kompression kiyimlar nafaqat tibbiy yoki sport bilan shug‘ullanganda, balki kundalik hayotimizda qo‘llanilishi mumkin. Har bir kompression mahsulotlarni ishlab chiqaruvchi o‘zining texnik yechimlari, an’anaviy va yangi materiallardan foydalanishning o‘ziga xos usullarga ega, natijada noyob maxsulotni olish va iste’molchiga tanlash imkoniyatini beradi.